

The Effects of Violence Management Skills Training Program for Core-Team High School Youths in Preventing Aggressive behaviors

Vineekarn Kongsuwan¹, Weena Chanchong²
Wandee Suttharangsee³ and Tanomsri Intanon⁴

^{1,2} Ph.D.(Nursing), Lecturer,

E-mail: vineekarn.kongsuwan@gmail.com

³ Ph.D.(Nursing), Associate Professor,

⁴ M.Ed. (Developmental Psychology), Associate Professor,
Faculty of Nursing, Prince of Songkla University

Abstract

The objective of this quasi-experimental study was to determine the effects of violence management skills training program for core-team of higher secondary school youths in preventing aggressive behaviors. The samples are 70 adolescent students with aged 15-19 years. They were divided into control and experiment groups, each equally consisted of 35 students. Both groups were voluntarily participated in the program for 12 weeks. The instruments of the study, developed from the synthesis of violence concept and Orem's self-care theory, consisted of the training program for core-team of higher secondary school youths, manual for violence management, Aggressive Behavior Scale

(ABS), and Violent Management Skills Test (VMST). Program, manual and all questionnaires were validated for content and construct by experts. Aggressive Behavior Scale (ABS), and Violent Management Skills Test (VMST) were tested for internal consistency which gave the values of 0.84 and 0.81, respectively. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviations, independent t-test and paired t-test.

The results showed that after attending the program, experiment group has significantly decreased in aggressive behavior and significantly increased in violence management skill ($p < .001$). The experiment group had aggressive behavior score lower than that of control group and had violence management skill higher than that of control group ($p < .05$) in all skills, including coping, interpersonal relationship, stress and emotional coping, and social responsibility skills.

This study suggested that the training program for core-team of higher secondary school youths in preventing violence could be used as a guideline to develop curriculum for caring adolescent students in the school. It can also be used to increase adolescent's abilities in self-care and care for others, in particular to improve knowledge and understanding of violence and using of violence management skills. Moreover, manual and activities preventing violence, as innovation, could be used

Keywords: Keywords: Core-Team Youths, Violence management skills, Violence prevention program, Aggressive behavior, Secondary school

ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะการจัดการ ความรุนแรง ต่อการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนแกนนำเยาวชน ระดับมัธยมศึกษา

วิณีกาญจน์ คงสุวรรณ¹, วิณา คันฉ่อง²,
วันดี สุทธิรังษี³ และถนอมศรี อินทนนท์⁴

^{1,2}Ph.D.(Nursing), อาจารย์,

E-mail: vineekarn.kongsuwan@gmail.com

³Ph.D.(Nursing), รองศาสตราจารย์,

⁴M.Ed. (Developmental Psychology), รองศาสตราจารย์,

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

75

ปีที่ 20
ฉบับที่ 4
ต.ค.
-
ธ.ค.
2557

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะการจัดการความรุนแรงต่อการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของแกนนำเยาวชนระดับมัธยมศึกษา ต่อการป้องกันความรุนแรง กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี จำนวน 70 ราย โดยแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองกลุ่มละ 35 ราย ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง ซึ่งกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมในโครงการตลอดระยะเวลา 12 สัปดาห์และกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติ พัฒนาขึ้นโดยการสังเคราะห์แนวคิดความรุนแรง และทฤษฎีการดูแลตนเองของ Orem เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือโปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนเพื่อป้องกันความรุนแรง คู่มือการจัดการความรุนแรงในวัยรุ่น

แบบสอบถามพฤติกรรมก้าวร้าว และแบบวัดทักษะการจัดการความรุนแรง โดยมีค่า Cronbach's Alpha Coefficient เท่ากับ 0.84 และ 0.81 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent t-test และ Paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง และมีคะแนนทักษะการจัดการความรุนแรงเพิ่มขึ้น หลังเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และมีทักษะการจัดการความรุนแรงสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกทักษะ ได้แก่ ทักษะการเผชิญปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม

ดังนั้นโปรแกรมพัฒนาทักษะการจัดการความรุนแรงต่อการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของแกนนำเยาวชนจะเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในโรงเรียนเพื่อเพิ่มความสามารถในการดูแลตนเองเพื่อป้องกันการมีพฤติกรรมก้าวร้าว โดยเฉพาะการช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงและการใช้ทักษะการจัดการความรุนแรงได้ นอกจากนี้กิจกรรมที่เป็นคู่มือ และกิจกรรมการป้องกันการใช้ความรุนแรงจะเป็นแหล่งสำหรับเรียนรู้อย่างต่อเนื่องต่อไป

คำสำคัญ: แกนนำเยาวชน, ทักษะการจัดการความรุนแรง, โปรแกรมการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว, พฤติกรรมก้าวร้าว, โรงเรียนมัธยมศึกษา

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

การใช้ความรุนแรงเป็นปัญหาทางสาธารณสุขลำดับต้นที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความรุนแรงในวัยรุ่น ดังจะเห็นได้จากรายงานขององค์การอนามัยโลกที่กล่าวว่า วัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี จำนวน 875,000 คน เสียชีวิตด้วยสาเหตุของการใช้ความรุนแรง และวัยรุ่นผู้ที่กระทำความผิดโดยเฉพาะการทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายผู้อื่นมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยลง (Fields & McNamara, 2003)

ในประเทศไทย พบว่า ปัญหาการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นส่งผลกระทบต่อในหลายลักษณะ จากรายงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า การใช้ความรุนแรงมีในลักษณะการทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บ

ทุกพลภาพ และ เสียชีวิต (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2554) สอดคล้องกับรายงานการใช้ความรุนแรงของนักเรียนมัธยมศึกษาที่พบว่า มีลักษณะของการใช้อาวุธ การทำร้ายตนเอง และบุคคลอื่น รวมถึงการทำลายสิ่งของให้เกิดความเสียหาย ซึ่งทำให้เกิดอันตรายทั้งต่อตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง บางลักษณะยังเป็นมูลเหตุที่นำไปสู่การก่ออาชญากรรม (พรดี ลิ้มปรีตนากร, 2547 ; ธนวรรณ วัฒนสิทธิ์, 2551) จากปัญหาดังกล่าวจึงทำให้หลายองค์กรได้พยายามแสวงหาวิธีในการป้องกันปัญหาการใช้ความรุนแรง ตลอดจนการดูแลช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาการใช้ความรุนแรง แต่จากการทบทวนงานวิจัยในประเทศไทยพบว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการใช้ความรุนแรงในวัยรุ่นในประเทศไทยยังมีอยู่น้อยและมีข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้ ซึ่งพบว่าการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณที่มีการศึกษาซ้ำเกี่ยวกับปัจจัยและสาเหตุของการใช้ความรุนแรง ขนาดของปัญหา ความคิดเห็น ทศนคติ ที่มีต่อผู้กระทำความรุนแรงและเหยื่อของความรุนแรง (นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ, 2553)

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อการป้องกันความรุนแรง ภายใต้กรอบแนวคิดความรุนแรงจากการทบทวน

วรรณกรรม และทฤษฎีทางการพยาบาลของ Orem (2001) จะช่วยให้แกนนำเยาวชนที่เข้าร่วมโปรแกรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาช่วยจัดการตนเองให้มีพฤติกรรมรุนแรงลดลง เนื่องจากทฤษฎีโอเรียม มีความเชื่อว่ามนุษย์เริ่มพัฒนาความสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการการดูแลตนเอง โดยเรียนรู้จากสังคมรอบข้าง การดูแลตนเองจะเป็นลักษณะของกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้วัยรุ่นได้พัฒนาแนวทางการป้องกันการใช้ความรุนแรง โดยส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเอง ด้วยศักยภาพในการเรียนรู้ และฝึกฝนตนเองที่จะควบคุมอารมณ์โกรธ การมีทักษะการเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่นำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว และรุนแรงได้ในที่สุด

นอกจากนี้นักเรียนแกนนำสามารถเรียนรู้ และถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้ง่าย และยังเป็น การส่งเสริมให้มีการใช้ทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทย และง่ายต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กไทย (ศยมชน เชื้อเจริญศักดิ์, 2547; เกษตรชัย และหิมและอุทิศ สังขรัตน์, 2555) และจะเป็นการพัฒนาให้มีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ที่มีต่อสังคม การเป็นแกนนำจะได้รับการพัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองและผู้อื่น เพื่อจัดการความรุนแรง ทั้งนี้แนวทางในการดูแลตนเองจะประกอบด้วย การใช้วิธีการสนับสนุนและให้ความรู้ การทดลองปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติ นับตั้งแต่การเรียนรู้สภาวะที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ตัวอย่างที่มีการวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจ การเลือกวิธีการดูแลตนเองที่ไม่ใช่พฤติกรรมก้าวร้าว การมีวิธีการจัดการกับอารมณ์และความเครียด ตลอดจนการประเมินแนวทางการดูแลตนเองด้วยตนเอง (ศยมชน เชื้อเจริญศักดิ์, 2547; ทศนา ทวีคุณ, 2552) ซึ่งจะเป็นแบบอย่างแก่บุคคลรอบข้าง และจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน เพิ่มความสามารถ และส่งเสริมการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการดูแลตนเองได้เหมาะสมเต็มศักยภาพ ในการจัดการกับสถานการณ์ที่จะนำไปสู่ความรุนแรงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการป้องกันการใช้ความรุนแรงร่วมกับแนวคิดการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของ Orem (2001) ต่อการป้องกันความรุนแรงมาใช้โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ และแสดงออกถึงความตั้งใจที่จะลงมือปฏิบัติดูแลตนเอง โดยผ่านสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นครู เพื่อน สื่อต่างๆ โดยวิธีการสอน การชี้แนะ การสนับสนุน และการเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมแก่นักเรียน ภายใต้แนวคิดที่ว่าวัยรุ่นมีศักยภาพในการเรียนรู้ และฝึกฝนตนเอง การดูแลตนเองจึงเป็นพฤติกรรมที่วัยรุ่นสามารถเรียนรู้ โดยผ่านการคิดและตัดสินใจ และถ่ายทอดทั้งความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมออกมาได้ (ศยมชน เชื้อเจริญศักดิ์, 2547; Vineekarn, Wandee, Sang-arun, Weiss, 2012) การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมรุนแรงขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

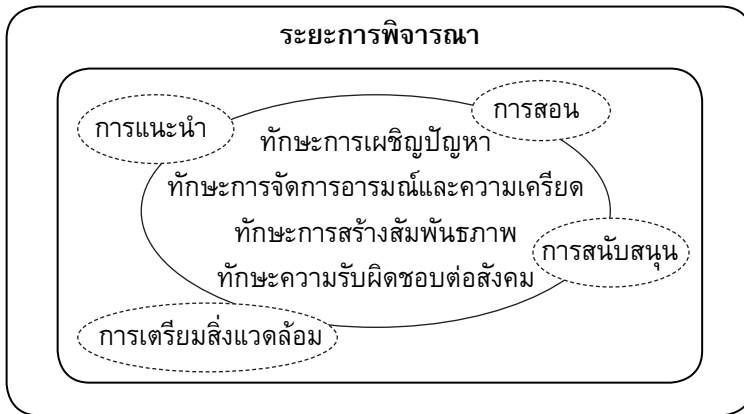
โปรแกรมพัฒนาทักษะการจัดการความรุนแรง ต่อการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนแกนนำเยาวชนระดับมัธยมศึกษา พัฒนาขึ้นจากแนวคิดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง และการป้องกันการใช้ความรุนแรงจากการทบทวนวรรณกรรม และทฤษฎีการดูแลตนเองของ Orem (2001) โดยเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นได้พัฒนาความสามารถในการดูแลตนเองซึ่งในการดูแลตนเองนั้นเป็นการกระทำที่เฉพาะเจาะจง เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ และถ่ายทอดทางสังคมได้ นับตั้งแต่การสังเกตตนเอง การเรียนรู้สภาวะที่เกิดขึ้น การให้ความหมายของสภาวะดังกล่าวนำไปสู่การตัดสินใจ การเลือกวิธีการดูแลตนเอง ตลอดจนการประเมินแนวทางการดูแลตนเองด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่บุคคลปฏิบัติอยู่แล้ว โดยธรรมชาติ (สมจิต หนูเจริญกุล, 2544) และจะเป็นการช่วยให้วัยรุ่นเกิดความเข้าใจในกระบวนการพิจารณา การกำหนดการดูแลตนเองที่จำเป็นในการป้องกันการใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น โดยเริ่มจากการเข้าใจปัจจัยเงื่อนไข

พื้นฐาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการดูแลตนเองของวัยรุ่น และในส่วนของความสามารถในการดูแลตนเองนั้น ซึ่งถือได้ว่าปัจจัยเงื่อนไข พื้นฐานเป็นตัวเชื่อมที่จะนำความรู้มาสู่การดูแลตนเอง (Vineekarn, Wandee, Sang-arun, Weiss, 2012; สมจิต หนูเจริญกุล, 2544) โปรแกรม จะประกอบด้วย 4 วิธีเพื่อช่วยพัฒนาการดูแลตนเอง คือ การสอน การแนะนำ การสนับสนุน และการเตรียมสิ่งแวดล้อม โดยในส่วนของความรู้จะเกี่ยวข้องกับ ความรุนแรง สาเหตุที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรง และแนวทางการป้องกันการ ใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น โดยการนำความรู้ และสถานการณ์จำลองที่จะ สอนให้นักเรียนมีความรู้ มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง ซึ่ง ในการพัฒนาความสามารถของวัยรุ่นที่จำเป็นในการใช้ป้องกันการ ใช้ ความรุนแรงในวัยรุ่น คือ การปฏิบัติทางการดูแลตนเอง ซึ่งมี 3 ระยะเวลา คือ ระยะเวลาพินิจพิจารณา ระยะเวลาเปลี่ยนแปลงเพื่อการตัดสินใจที่จะนำไปสู่ การปฏิบัติ และระยะเวลาการปฏิบัติดูแลตนเอง ซึ่งประกอบด้วยทักษะ การจัดการความรุนแรงใน 4 ทักษะย่อย คือ ทักษะการเผชิญปัญหา ทักษะ การจัดการอารมณ์และความเครียด ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ และทักษะ ความรับผิดชอบต่อสังคม ส่งผลให้เพิ่มทักษะการจัดการพฤติกรรมรุนแรง และพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง ดังภาพ 1

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว และคะแนนทักษะ การจัดการความรุนแรง ของนักเรียนแกนนำเยาวชน ก่อนและหลังเข้าร่วม โปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อการป้องกัน พฤติกรรมรุนแรง
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว และคะแนนทักษะ การจัดการความรุนแรงของนักเรียนแกนนำเยาวชน ระหว่างกลุ่มที่เข้าร่วม โปรแกรมฯ และกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนพฤติกรรมรุนแรงลดลงกว่าก่อนได้เข้าร่วมโปรแกรมฯ และมีคะแนนทักษะการจัดการความรุนแรงเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ
2. นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง และมีคะแนนทักษะการจัดการความรุนแรง เพิ่มขึ้นมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ชนิด 2 กลุ่ม เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง (Two Groups Pre-Post Test Design) (Kirk, 1995) เพื่อศึกษาผลการใช้โปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ต่อการป้องกันพฤติกรรมรุนแรง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลาที่สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมรุนแรง จำนวน 35 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนวัยรุ่น โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่กำหนดดังนี้ 1) อายุ 15-19 ปี 2) ไม่มีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติด 3) ไม่เคยได้รับการบำบัดเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าว 4) สมัครใจเข้าร่วมโปรแกรมฯ

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้ตารางอำนาจการทดสอบ (Power Analysis) ของ Cohen (1988) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.50 ค่าอำนาจการทดสอบ (Power) 0.80 และหาขนาดอิทธิพลค่าความแตกต่าง (Effect Size) จากงานวิจัยที่คล้ายคลึง (ทิพย์วัลย์ สุทิน, 2540) ได้ขนาดอิทธิพล (Effect Size 0.80) ที่ Power Level เท่ากับ 0.80 ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 25 คน อย่างไรก็ตามเพื่อความควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน (Confounding Factor) และเป็นไปตามธรรมชาติของการจัดห้องเรียนของทางโรงเรียนเพื่อลดความรู้สึกเป็นตราบาป (Stigma) ในนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรม และเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเพียงพอที่สามารถกระจายตัวเป็นโค้งปกติ และสามารถอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรที่ศึกษา (Polit & Beck, 2004) ผู้วิจัยจึงจัดนักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มละ 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียนเป็นข้อคำถามที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นเรียน

1.2 แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior Scale: ABS) เป็นแบบประเมินซึ่งเป็นที่พัฒนาขึ้นโดย Buss & Perry (1992) ซึ่งดัดแปลงโดย ทิพย์วัลย์ สุทิน (2540) ลักษณะของแบบสอบถามประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวทางร่างกาย และพฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 58 ข้อ การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำไปทดสอบกับนักเรียนจำนวน 30 รายโดยใช้สูตร Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเที่ยง .95 และหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณาและเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม

ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จาก 1-5 โดยที่ 1 คะแนนหมายถึง ไม่เคยทำกิจกรรมนั้นเลย และ 5 คะแนน หมายถึง ทำกิจกรรมนั้นเป็นประจำ

การแปลผลคะแนนได้ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูต, 2542) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3.68-5.00 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าว อยู่ในระดับสูง

2.34-3.67 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับปานกลาง

1.00-2.33 หมายถึง พฤติกรรมก้าวร้าวอยู่ในระดับต่ำ

1.3. แบบวัดทักษะการจัดการความรุนแรง (Violence Management Scale Test: VMST) ได้พัฒนาขึ้น จากการสังเคราะห์งานวิจัย และนำมาพัฒนาร่วมกับการดัดแปลงของ พรดี ลิมปรัตน์กร (2547) แบบวัดมีข้อคำถาม 19 ข้อแบ่งออกเป็น 3 ด้าน (ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทักษะการเผชิญกับภาวะอารมณ์ และความเครียด และทักษะการเผชิญปัญหา) ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ

จาก 1-3 โดยที่ 1 คะแนนหมายถึง นักเรียนเห็นว่าข้อความนั้นเป็นความจริง และ 3 คะแนน หมายถึง นักเรียนเห็นว่าข้อความนั้นเป็นความไม่จริง

การแปลผลคะแนนได้ใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูต, 2542) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.34-3.00 หมายถึง ทักษะการจัดการความรุนแรงทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 1.67-2.33 หมายถึง ทักษะการจัดการความรุนแรงทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.66 หมายถึง ทักษะการจัดการความรุนแรงทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับต่ำ

การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำไปทดสอบกับ นักเรียนจำนวน 30 รายโดยใช้สูตร Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่า ความเที่ยงแต่ละทักษะได้แก่ ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการเผชิญกับภาวะอารมณ์ และความเครียด และทักษะการเผชิญ ปัญหา คือ .94, .91 และ .93 ตามลำดับ และหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณาและเสนอแนะเพื่อ ปรับปรุงแบบสอบถาม

สำหรับการจัดการความรุนแรง ด้านทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม พัฒนาจากการสังเคราะห์งานวิจัย และการดัดแปลงของสมเกียรติ (สมเกียรติ ถุงแก้ว, 2548) ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 47 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ จาก 1-4 โดยที่ 1 คะแนนหมายถึง นักเรียนเห็นว่าข้อความนั้นไม่จริง และ 4 คะแนน หมายถึงนักเรียนเห็นว่าข้อความนั้นเป็นความจริงมากการแปลผลคะแนน ได้ใช้ค่าเฉลี่ย (ประคอง กรรณสูต, 2542) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

3.67-4.00 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับสูง

2.01-3.67 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับ ปานกลาง

1.00-2.00 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับต่ำ การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำไปทดสอบกับ นักเรียนจำนวน 30 รายโดยใช้สูตร Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่า ความเที่ยง .87 และหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรง คุนวุฒิจำนวน 5 ท่านพิจารณาและเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแบบสอบถาม

2. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย คือ โปรแกรมพัฒนาทักษะ การจัดการความรุนแรง ต่อการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวของแกนนำ เยาวชน โดยสนับสนุนให้อาจารย์และนักเรียนได้รับการป้องกันปัญหา พฤติกรรมก้าวร้าว โดยมุ่งเน้นให้กลุ่มตัวอย่างได้เรียนรู้เกี่ยวกับสาเหตุของ ความรุนแรง และผลกระทบที่เกิดจากการใช้ความรุนแรง ตลอดจนแนวทางการ ป้องกันการใช้ความรุนแรงทั้งในการดูแลตนเอง และผู้อื่น โดยใช้การจัด กิจกรรมที่มีประสิทธิภาพจากการทบทวนวรรณกรรม และลักษณะกิจกรรม ที่เหมาะสมในโรงเรียน จำนวน 12 ครั้งครั้งละ 45-60 นาที โดยกิจกรรม แต่ละครั้งจะมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน เช่น ครั้งที่ 1 เป็นการปฐมนิเทศ โครงการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างกันของครูและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

ครั้งที่ 2 จะเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรุนแรงและ ผลกระทบพร้อมทั้งปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันการใช้ความรุนแรง และ รับรู้ถึงความสำคัญของความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคม รวมถึงบทบาทแกนนำ เยาวชน

ครั้งที่ 3 ฝึกทักษะการจัดการกับอารมณ์ และความเครียดโดยใช้ สถานการณ์ตัวอย่างให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในช่วงกิจกรรมและมอบใบ กิจกรรมนอกเวลาเกี่ยวกับการจัดการอารมณ์และความเครียดที่เกิดขึ้น

ครั้งที่ 4 จะเป็นการเล่าประสบการณ์และสาธิตการปฏิบัติจาก สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นที่บ้านหรือในโรงเรียน และให้นักเรียนสะท้อนคิด การจัดการอารมณ์และความเครียดของตนเอง

ครั้งที่ 5 จะมุ่งเน้นเรื่องการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม ในวัยรุ่น

ครั้งที่ 6 ฝึกทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพเพื่อหลีกเลี่ยงการนำไปสู่การใช้ความรุนแรง

ครั้งที่ 7 เป็นการสาธิตการแสดงบทบาทสมมุติในลักษณะการสื่อสารที่เหมาะสม และไม่เหมาะสมที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงได้

ครั้งที่ 8 ฝึกทักษะการตัดสินใจ และการเผชิญปัญหาเพื่อป้องกันการใช้อำนาจรุนแรง โดยนักเรียนจะนำปัญหา และประสบการณ์การเผชิญปัญหาการใช้อำนาจรุนแรงของตนเอง และสถานการณ์ที่ประสบไม่ไว้ในครอบครัวหรือในโรงเรียนและนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ครั้งที่ 9 เป็นการพัฒนาทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมุ่งเน้น 4 บทบาทคือ เพื่อน นักเรียน ลูก และพลเมืองในสังคมต่อการป้องกันปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้น

ครั้งที่ 10 ให้นักเรียนได้นำเสนอกิจกรรมที่เป็นความรับผิดชอบต่อสังคมและบุคคลรอบข้างต่อการใช้อำนาจรุนแรง

ครั้งที่ 11 การเชื่อมโยงกิจกรรมจิตอาสาและการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อลดปัญหาการใช้อำนาจรุนแรงในสังคม

ครั้งที่ 12 การประเมินผลโครงการและสรุปการเรียนรู้จากกิจกรรมทั้งหมด

นอกจากนี้เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองยังประกอบด้วย 1) แผนการสอนการจัดการความรุนแรงในวัยรุ่น 2) คู่มือการจัดการความรุนแรงในวัยรุ่น 3) แบบบันทึกกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยและคณะพัฒนาขึ้นตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ราย และนำไปทดลองใช้โดยได้ดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาร้อยละ 80

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลร่วมกับผู้ร่วมวิจัย โดยดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บข้อมูลผ่านคณะกรรมการจริยธรรมของคณะ

พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง

2. เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดจากโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน สุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน ขอความร่วมมือในการวิจัย และพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยเซ็นลงนามในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย จากนั้นนัดหมายนักเรียนผ่านอาจารย์ผู้ดูแลแนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ลักษณะกิจกรรม และระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามทุกชุด จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ในสัปดาห์แรกก่อนเริ่มดำเนินการ หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มควบคุมได้รับการดูแลตามปกติของโรงเรียนเป็นเวลา 12 สัปดาห์ จากนั้นเก็บข้อมูลอีกครั้ง ในขณะเดียวกัน กลุ่มทดลองได้ดำเนินการตามโปรแกรมการป้องกันความรุนแรงสัปดาห์ละ 50-60 นาทีต่อเนื่อง 12 สัปดาห์ และเก็บข้อมูลอีกครั้งหลังสิ้นสุดโปรแกรมฯ ซึ่งลักษณะของนักเรียนอยู่กันคนละห้องเรียน และช่วงอายุ 15-19 ปี นักเรียนสมัครใจมีตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จากจำนวนห้องเรียนหลายห้องและชั่วโมงที่ทำกิจกรรมจะแตกต่างกัน นักเรียนจะมีโอกาสพบกันน้อยทั้งสองกลุ่มจึงไม่ได้รับอิทธิพลต่อกัน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงร่างวิจัยได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณางานวิจัยด้านจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา โดยมีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง เช่น การอธิบายให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบ และเข้าใจในกระบวนการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอน และแจ้งให้ทราบว่า สามารถ

ตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างอิสระซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการศึกษาในสถาบัน การตอบคำถามและให้ข้อมูลทุกอย่างจะเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยต่อผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากกลุ่มตัวอย่างก่อนเท่านั้น ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม และกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวออกจากการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลา ถ้าต้องการ หลังจากที่ถูกกลุ่มตัวอย่างเข้าใจและยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย จึงให้ลงชื่อยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์แจกแจงในเชิงบรรยาย โดยใช้สถิติค่าความถี่ และร้อยละ
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าว และทักษะการจัดการความรุนแรง ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมฯ และเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม โดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ Independent t-test และ Paired t-test

ผลการวิจัย

ข้อมูลผลของโปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ต่อการป้องกันความรุนแรง ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ต่อการป้องกันความรุนแรง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศหญิง ร้อยละ 58.57 และเป็นนักเรียนเพศชายร้อยละ 41.43 นักเรียนส่วนใหญ่มีอายุ 15-17 ปีมากที่สุด ร้อยละ 72.86 และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 77.14 เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ตาราง 1)

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง		รวมจำนวน (ร้อยละ) N=70
	กลุ่มทดลอง จำนวน (ร้อยละ) (N=35)	กลุ่มควบคุม จำนวน (ร้อยละ) (N=35)	
เพศ			
ชาย	5 (7.14)	24 (34.29)	29 (41.43)
หญิง	30 (42.86)	11 (15.71)	41 (58.57)
อายุ (ปี)			
15-17	28 (40.00)	23 (32.86)	51 (72.86)
18-19	7 (10.00)	12 (17.14)	19 (27.14)
ชั้นเรียน			
มัธยมศึกษาปีที่ 4	28 (40.00)	26 (37.14)	54 (77.14)
มัธยมศึกษาปีที่ 5	-	9 (12.86)	9 (12.86)
มัธยมศึกษาปีที่ 6	7(10.00)	-	7 (10.00)

ส่วนที่ 2 ผลของโปรแกรมพัฒนาแกนนำเยาวชนระดับมัธยมศึกษาต่อการป้องกันความรุนแรง

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ คะแนนเฉลี่ยระดับพฤติกรรมก้าวร้าวหลังเข้าร่วมโปรแกรมต่ำกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ($M = 14.82, S.D. = 2.78; M = 5.37, S.D. = 1.84$) และเมื่อทดสอบทางสถิติ พบว่า คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 (ตาราง 2)

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าว ของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม (N=35)

พฤติกรรมก้าวร้าว	ก่อน		หลัง		t-value
	M	S.D.	M	S.D.	
Aggressive Behavior Scale (ABS)	14.82	2.78	5.37	1.84	15.75*

*p < .001

ผลการวิจัย พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนทักษะในการจัดการความรุนแรง ได้แก่ ทักษะการเผชิญปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และทักษะความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับทุกทักษะ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง ได้แก่ ทักษะการเผชิญปัญหา (M = 13.82, S.D. = 4.18; M = 16.05, S.D. = 3.66) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (M = 14.05, S.D. = 3.42; M = 16.60, S.D. = 4.10) ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด (M = 16.91, S.D. = 5.48; M = 19.80, S.D. = 4.26) และทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม (M = 12.05, S.D. = 2.42; M = 14.60, S.D. = 2.10) และเมื่อทดสอบทางสถิติพบว่าคะแนนทักษะการจัดการความรุนแรงของนักเรียนกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ทุกทักษะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ตาราง 3)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวกลุ่มทดลอง ต่ำกว่ากลุ่มควบคุม (M = 9.62, S.D. = 6.01, M = 5.37, S.D. = 1.84) และเมื่อทดสอบทางสถิติ

พบว่าคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ตาราง 4)

ตาราง 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนทักษะการเผชิญปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนกลุ่มระหว่างทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ (N=35)

ทักษะการจัดการความรุนแรง	ก่อน		หลัง		t-value
	M	S.D.	M	S.D.	
การเผชิญปัญหา	13.82	4.18	16.05	3.66	2.12*
การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	14.05	3.42	16.60	4.10	2.45*
การจัดการอารมณ์และความเครียด	16.91	5.48	19.80	4.26	2.22*
ความรับผิดชอบต่อสังคม	12.05	2.42	14.60	2.10	1.17*

*p < .05

ตาราง 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง หลังเข้าร่วมโปรแกรม

พฤติกรรมก้าวร้าว	กลุ่มทดลอง (N=35)		กลุ่มควบคุม (N=35)		t-value
	M	S.D.	M	S.D.	
Aggressive Behavior Scale (ABS)	5.37	1.84	9.62	6.01	4.40*

*P < .05

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม ในทุกทักษะ กล่าวคือทักษะการเผชิญปัญหา (M = 16.05, S.D. = 3.66; M = 15.65, S.D. = 3.55) ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล (M = 18.51, S.D. = 4.01; M = 17.48, S.D. = 3.50) ทักษะการจัดการอารมณ์ และความเครียด (M = 19.80, S.D. = 4.26; M = 17.00, S.D. = 3.10) และ ทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม (M = 12.55, S.D. = 1.08; M = 10.02, S.D. = 1.42) เมื่อทดสอบทางสถิติระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ทุกทักษะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 (ตาราง 5)

ตาราง 5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนทักษะ การเผชิญปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และทักษะ ความรับผิดชอบต่อสังคม ของนักเรียนกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม

ทักษะการจัดการความรุนแรง	กลุ่มควบคุม (N=35)		กลุ่มทดลอง (N=35)		t-value
	M	S.D.	M	S.D.	
การเผชิญปัญหา	15.65	3.55	16.05	3.66	2.68*
การสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล	17.48	3.50	16.60	4.10	1.93*
การจัดการอารมณ์และความเครียด	17.00	3.10	19.80	4.26	2.57*
ความรับผิดชอบต่อสังคม	10.02	1.42	14.60	2.10	1.87*

*p < .05

การอภิปรายผล

ผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะการจัดการความรุนแรง ต่อการป้องกัน พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนแกนนำเยาวชนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัย ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง และทักษะการจัดการความรุนแรง แต่ละทักษะเพิ่มขึ้นได้แก่ ทักษะการเผชิญปัญหา ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล และทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และทักษะความรับผิดชอบต่อสังคม และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มทดลองลดลงต่ำกว่ากลุ่มควบคุม ในขณะที่ทักษะการจัดการความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สามารถอธิบายได้ว่า โปรแกรมการพัฒนาแกนนำเยาวชนในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว เป็นการพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม จากแนวทางการพัฒนา นักเรียนวัยรุ่นที่มีประสิทธิภาพ ร่วมกับแนวคิดการส่งเสริมความสามารถ ในการดูแลตนเองที่ชัดเจนเป็นขั้นตอน (Fields & McNamara, 2003; พรดี ลิ้มปรีดานกร, 2547; Vineekarn, Wandee, Sang-arun, Kools, 2008; Lutzker, 2006) สำหรับพัฒนาวัยรุ่นที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การให้ความรู้ความเข้าใจลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าว ผลกระทบ และแนวทางการป้องกันการใช้พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง 2) การพัฒนาทักษะที่สำคัญ 4 ทักษะในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว คือ ทักษะการเผชิญปัญหาที่เหมาะสม ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ ทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด และการให้นักเรียนเกิดทักษะที่มุ่งเน้นการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนั้นผลการวิจัยยังเป็นการยืนยันว่าหากให้ความสนใจต่อพัฒนาการกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญของวัยรุ่น จะก่อให้เกิดความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของวัยรุ่นในการดูแลตนเองโดยไม่เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง โดยเน้นการกระทำที่มีเป้าหมาย ภายใต้กรอบทฤษฎีการพยาบาลของโอเรม (Orem, 2001) ที่เน้นการเข้าใจในกระบวนการพิจารณา การกำหนดการดูแลตนเองที่จำเป็นในการป้องกันการใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น โดยเริ่มจากการเข้าใจปัจจัยเงื่อนไขพื้นฐานของวัยรุ่น ได้แก่ อายุ เพศ ระยะพัฒนาการ ภาวะสุขภาพ สังคมวัฒนธรรม ระบบครอบครัว วิถีชีวิต

สิ่งแวดล้อม แหล่งประโยชน์และระบบบริการสุขภาพ และโดยเฉพาะ
ประสบการณ์ในโรงเรียน เช่น การส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเข้าใจอารมณ์และ
ความเครียดที่ส่งผลต่อการใช้พฤติกรรมก้าวร้าวได้ เช่น เมื่อนักเรียนมี
การรับรู้ว่าตนเองไม่เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อนร่วมชั้น รู้สึกโดดเดี่ยว และเกลียด
โรงเรียน สิ่งเหล่านี้มีแนวโน้มโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดพฤติกรรมรุนแรงได้
(เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์, 2555; ทศนา ทวีคุณ, 2552;
Vineekarn, Wandee, Purnell, 2012) ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถใน
การดูแลตนเอง โดยในกระบวนการพัฒนาความรู้และระบบสนับสนุน
ความสามารถในการดูแลตนเองของนักเรียนจะส่งเสริมให้นักเรียนมี
ความสามารถในการดูแลตนเองได้อย่างที่มีประสิทธิภาพในการลดพฤติกรรม
รุนแรง และการเสริมสร้างทักษะการจัดการความรุนแรงได้ (พรดี ลิ้มปรีดานกร,
2547; Vineekarn, Wandee, Sang-arun, Weiss, 2012) สอดคล้องกับ
ทศนา ทวีคุณ (2552) กล่าวว่า การแสดงความสนใจที่เหมาะสมแก่วัยรุ่น
เป็นการยากที่จะบอกได้ว่าแค่นั้นเหมาะสม แต่ให้ถือหลักว่า ให้วัยรุ่นมีโอกาส
แสดงความคิดเห็น แสดงความสามารถ แสดงความรู้สึก หรือความรู้ต่างๆ
ของเขา การใช้ความเข้าใจ และแสดงความสนใจ ในระยะนี้จะเป็นระยะ
การประเมินการดูแลตนเอง เป็นกระบวนการของการแสวงหา ทั้งจาก
ประสบการณ์ และความรู้ ความต้องการการดูแลตนเอง ในการป้องกัน
การใช้พฤติกรรมก้าวร้าวที่จะนำไปสู่ความรุนแรงได้ และการป้องกัน
พฤติกรรมก้าวร้าวได้จะส่งผลดีต่อตนเองอย่างไร โดยรู้และเข้าใจแนวทาง
การดูแลตนเองและบุคคลรอบข้าง ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนคิด
จากสถานการณ์และระหว่างกลุ่มเพื่อนนักเรียนวัยรุ่นด้วยกัน และการที่
นักเรียนวัยรุ่นมีโอกาสแสดงออกถึงพฤติกรรมของตนโดยไม่ใช้ไต่ถามเพื่อ
จับผิด และอาจท้วงติงหรือห้ามปรามได้นั้น จะส่งผลดีต่อนักเรียนวัยรุ่น
ที่สามารถเรียนรู้โดยเข้าใจ และแน่ใจว่าเหตุการณ์หรือพฤติกรรมก้าวร้าว
รุนแรงที่นักเรียนกระทำไม่ว่าโดยวาจา โดยการใช้กำลังทำร้ายบุคคลอื่น หรือ

สิ่งของก็ตาม ทำให้เกิดเป็นอันตรายหรือไม่ถูกต้อง และเป็นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ ระยะเวลาเปลี่ยนแปลงตนเองนี้นักเรียนวัยรุ่นจะได้รับการเสริมแรง โดยการให้กำลังใจซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่ม และการได้รับการสนับสนุน สิ่งที่กลุ่มได้รับการชื่นชมยินดีจากอาจารย์ และรุ่นพี่รุ่นน้องที่ได้รับรู้ถึงการเข้าร่วมกิจกรรมและการสร้างสรรค์กิจกรรมเช่นเดียวกับที่ Callaghan (2005) ได้กล่าวว่า การยอมรับวัยรุ่นอย่างที่เป็น การให้คำชมเชย ไม่ตำหนิรุนแรงหรือบ่อยครั้งเมื่อทำในสิ่งที่ไม่สมควร ไม่เปรียบเทียบกับสมาชิกในครอบครัวคนอื่น หรือนักเรียนคนอื่น ๆ ควรพูดจาอย่างไพเราะสุภาพ การให้ความไว้วางใจจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองของเยาวชนได้

นอกจากนั้น นักเรียนที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม โดยเฉพาะการมีจิตอาสาในการมาเป็นแกนนำนักเรียนจะพัฒนาความรู้สึที่ดีต่อตนเอง และต่อการทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งที่จะได้รับการยอมรับจากสังคม จากการศึกษาที่ได้ผ่านการคิด ตัดสินใจ และฝึกฝน ในระยะนี้จะเป็นระยะที่เป็นการสะท้อนกลับ การลงความเห็นและการตัดสินใจ เกี่ยวกับการดูแลตนเอง ในสิ่งที่แต่ละบุคคลรู้เกี่ยวกับสภาวะการณ์การดูแลตนเอง ประสบการณ์เกี่ยวกับความต้องการในการดูแลตนเอง การแสดงให้เห็นถึงรูปแบบ หรือการเลือกรูปแบบการดูแลตนเอง ในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว การปฏิบัติในสถานการณ์รอบตัว สถานการณ์ที่กำหนด และในสถานการณ์จริงที่ปรากฏในชีวิตประจำวัน เป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลง (Orem ,2001; Callaghan, 2005) สอดคล้องกับ วิลไรต์น์ แยมจอหอ (2550) กล่าวว่า การส่งเสริมบุคคลให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับ และเป็นที่ต้องการของสังคม บุคคลที่ได้รับการส่งเสริมโดยเฉพาะวัยรุ่นจะมีความสุข และจะเรียนรู้โลกในเชิงบวกส่งผลที่ดีมากขึ้น แนวคิดนี้สนับสนุนผลการวิจัยว่า การสนับสนุนแนวทางการดูแลตนเอง ในการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว จะทำให้วัยรุ่นมีการจัดการกับอารมณ์ และความเครียด มีแนวทางในการเผชิญปัญหา และการสร้างสัมพันธภาพต่อผู้อื่นได้ดีขึ้น ซึ่งในทางตรงกันข้าม (จूरี่รัตน์ พลแสง, 2545) พบว่า วัยรุ่นที่ขาดความรัก

ความอบอุ่น ขาดการอบรมสั่งสอนให้รู้จักควบคุมอารมณ์นั้นจะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ทะเลาะรุนแรงทำร้ายตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีพฤติกรรมการลักขโมย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา

แนวทางการช่วยเหลือให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมความสามารถในการดูแลตนเองในด้านทักษะมีผลต่อพัฒนาทักษะการเผชิญปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียดที่มีผลต่อการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบรรลุนานตามขั้นพัฒนาการ นักเรียนวัยรุ่นที่ได้รับการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ต่างกัน จะมีการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาแตกต่างกัน ทั้งนี้รวมถึงการให้คุณค่ากับการปฏิบัติที่เหมาะสม การสร้างสรรค์และพฤติกรรมใหม่หรือการคงพฤติกรรมที่ดีไว้ ในรูปแบบดูแลตนเองเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรงของตนเองอย่างต่อเนื่อง (Vineekarn, Wandee, Sang-arun, Kools, 2008) สอดคล้องกับที่ Lutzker (2006) ได้กล่าวว่า พัฒนาการทางบุคลิกภาพของวัยรุ่นเป็นวัยที่สนใจตนเอง อยากรู้ว่าตนคือใคร มีความต้องการการเข้าใจ และยอมรับในการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และจิตใจที่สำคัญที่สุดคือ บุคคลที่ใกล้ชิดจะต้องพยายามเปลี่ยนทัศนคติทางลบที่มีต่อวัยนี้ โดยการเป็นตัวแบบที่ดีทั้งความประพฤติ ค่านิยม จริยธรรม และเนื่องจากพัฒนาการในช่วงวัยนี้สามารถพัฒนาได้ถึงขั้นสูงสุด สามารถคิดให้เหตุผลได้เหมือนผู้ใหญ่ โดยลักษณะเฉพาะของอารมณ์ที่พบได้บ่อยในวัยรุ่น ได้แก่ 1) ความโกรธที่มักจะมีเมื่อมีความคับข้องใจ อาจมีสาเหตุมาจากความต้องการเสรีภาพ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหรือฐานะทางสังคม 2) ความกลัว มักมาจากสังคม แต่ก็ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะและการเรียนรู้ และ 3) ความรัก ซึ่งแยกได้เป็นประเภทใหญ่ๆ คือ การรักตัวเอง รักเพื่อน และรักคนที่เป็นวีรบุรุษในสายตาของวัยรุ่น (ชนวรรณ วัฒนสิทธิ์, 2551; ทศนา ทวีคุณ, 2552) ประเภทของพฤติกรรมทางอารมณ์ของวัยรุ่นมักพบได้ดังนี้ 1) ประเภทก้าวร้าว เช่น อารมณ์โกรธ อิจฉา เกลียดชัง 2) ประเภทเก็บกด เช่น ความกลัว วิดกกังวล เศร้าใจ หดหู่ เสียใจ และ 3) อารมณ์สนุก

เช่น ความรัก ชอบ สุขสบาย พอกพอใจ เป็นต้น

นอกจากนั้นอาจเป็นเพราะการออกแบบกิจกรรมโดยใช้กรอบแนวคิด การดูแลตนเอง (Self-care Concept) นับว่าเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ มีการสำรวจตนเอง และวิเคราะห์ประสบการณ์ตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรม ก้าวร้าว และการใช้ความรุนแรง และผลของการใช้ความรุนแรงทั้งต่อตนเอง และผู้อื่น สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการดูแลตนเอง เพื่อป้องกันการ ใช้ความรุนแรง และการมีแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อไม่ใช้ความรุนแรง ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น จากผลการศึกษาคณาการลดการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าสามารถปลูกฝังในเยาวชนได้โดยการส่งเสริมทักษะการดูแลตนเอง และพัฒนาพฤติกรรมดูแลตนเอง ร่วมกับการสร้างสัมพันธ์ภาพเชิงบวก จะส่งผลต่อการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันปัญหาการใช้ความรุนแรงในวัยรุ่น (Vineekarn, Wandee, Purnell, 2012; วิไลรัตน์ แยมจจอหอ, 2550) นอกจากนี้ภายใต้วิธีการพัฒนาแกนนำเยาวชนเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรง ได้ใช้การประยุกต์ระบบการพยาบาลในการสนับสนุนและให้ความรู้ (Supportive-Educative Nursing System) ที่ประกอบด้วย การสอน (Teaching) การชี้แนะ (Guiding) การสนับสนุน (Supporting) และการเตรียม สิ่งแวดล้อม (Providing Environment) (Orem, 2001; Vineekarn, Wandee, Sang-arun, Weiss, 2012; สมจิต หนูเจริญกุล, 2544; วิไลรัตน์ แยมจจอหอ, 2550) เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการความรุนแรง สอดคล้องกับการศึกษาของ Callaghan (2005) ที่พบว่า ประสิทธิภาพของโปรแกรมที่สำคัญเกิดขึ้นจาก วิธีการที่ใช้ในการพัฒนา นอกจากนี้การที่นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 ครั้งอย่างต่อเนื่อง จะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การฝึกฝน และการนำประสบการณ์มาแลกเปลี่ยน สอดคล้องกับการศึกษาของ Farrell, Meyer, Kung, Sullivan (2001) ที่พบว่า ช่วงเวลาในการดำเนินการ จำนวน ครั้งในการที่นักเรียนเข้าร่วมโปรแกรมจะมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนวัย รุ่น อย่างไรก็ตามการเข้าร่วมโปรแกรม อาจส่งผลต่อความเครียดในระหว่าง เข้าร่วมโปรแกรมได้ (พรดี ลิ้มปรัตนากร, 2547; Thomas & Smith, 2004).

เมื่อเปรียบเทียบผลก่อนทดลอง และหลังทดลอง พบว่าแกนนำเยาวชน มีพฤติกรรมก้าวร้าวลดลง และมีทักษะการจัดการความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น หลังเข้าร่วมโปรแกรม สอดคล้องกับที่องค์การอนามัยโลกได้กล่าวถึง องค์ประกอบของทักษะชีวิตที่มีความจำเป็นในการพัฒนาเยาวชน (World Health Organization, 2006; พรดี ลิมปรัดนากร, 2547; นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ, 2553) โดยเฉพาะทักษะการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา จะช่วยให้แกนนำเยาวชนได้พัฒนาความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุ ปัญหา ทางเลือก วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก ประเมิน ทางเลือก ตัดสินใจ เลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และลงมือแก้ปัญหาได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม (เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์, 2555; Farrell, Meyer, Kung, Sullivan, 2001). สอดคล้องกับ ศยมน เชื้อเจริญศักดิ์ (2547) กล่าวว่า การเรียนรู้ทางสังคม เป็นผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามที่สังคม ต้องการ ซึ่งเริ่มต้นจากครอบครัวตั้งแต่บุคคลถือกำเนิดมา การอบรมเลี้ยงดู จะทำให้บุคคลทราบถึงคุณธรรม คุณค่า และอุดมคติที่สังคมยึดมั่น ได้เรียนรู้ บรรทัดฐาน และขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ใช้อยู่ในสังคม (เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์, 2555) การเรียนรู้โดยตั้งใจ เช่น การอบรมสั่งสอนโดย พ่อแม่ และครู อาจารย์ และเกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจ เช่น การเลียนแบบการกระทำ ของเพื่อนฝูงหรือตัวละคร ที่เผยแพร่ทางสื่อมวลชน ซึ่งเป็นมิติที่สำคัญที่จะ ช่วยพัฒนาแนวทางการดูแลตนเอง ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจ ความสามารถ ในองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ การคิด การรับรู้ การจัดการ การสื่อสาร และ การตัดสินใจ เป็นการป้องกันพฤติกรรมก้าวร้าวที่มีอยู่ภายในที่สามารถจะ เปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะการปฏิบัติการ การดูแลตนเองที่เป็นรูปธรรมโดย การทำให้เป็นระบบ (Orem, 2001; วิลไรตน์ แยมจอหอ, 2550) เพื่อป้องกัน ตนเองจากการใช้พฤติกรรมก้าวร้าว อาทิเช่น การพัฒนาทักษะการสร้าง สัมพันธภาพ การเผชิญปัญหา การจัดการอารมณ์และความเครียด และ ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรงได้อย่างมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การพัฒนาโปรแกรมฯ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เป็นการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในการดูแลตนเอง เพื่อการป้องกันการใช้ความรุนแรง และส่งเสริมทักษะการจัดการกับอารมณ์ และพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

2. การใช้โปรแกรมฯ โดยนำวิธีการดำเนินการในการพัฒนาแกนนำเยาวชน ต่อการป้องกันการใช้ความรุนแรง และผลการวิจัยไปเป็นพื้นฐานในการกับหน่วยงานที่มีภารกิจต่อการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในสังคมไทย

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในโรงเรียนซึ่งเป็นบริบทเดียวกันมีโอกาสเกิดการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มเป็นตัวแปรแทรกซ้อนได้และงานวิจัยครั้งนี้มีความไม่เท่าเทียมในเรื่องเพศและชั้นเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มปกติ ซึ่งอาจจะส่งผลต่อข้อค้นพบของงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยควรทดสอบความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคลของทั้งสองกลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษารูปแบบการส่งเสริมแนวทางการดูแลตนเอง สำหรับเยาวชนในพฤติกรรมเสี่ยง และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นอกจากนั้นควรมีการศึกษาวิจัยติดตามพฤติกรรมก้าวร้าว และทักษะการจัดการความโกรธ และการใช้ความรุนแรงในวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง และควรวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และลักษณะการปรับตัว ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และการคงอยู่ของพฤติกรรมที่เหมาะสม ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณแผนงานพัฒนาเครือข่ายพยาบาลศาสตร์เพื่อ
การสร้างเสริมสุขภาพ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
(พย.สสส.) ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ
คณะครู และนักเรียนที่ได้ให้ความร่วมมือ และเต็มใจในการเข้าร่วมการวิจัย
ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- เกษตรชัย และหิมและอุทิศ สังขรัตน์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
คุณลักษณะทางจิต ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และปัจจัย
อิทธิพลความรุนแรงกับพฤติกรรมการรังแกของนักเรียน โรงเรียน
เอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วารสารศิลปศาสตร์*,
4(2), 65-82.
- Laeheem, K., & Sangkharat, U. (2012). Relationships between Affective
Characteristic Factors, Family Upbringing factors, Violence
Influence Factors, and Bullying Behavior of Islamic Private
Schools Students' in Songkhla Province. *Journal of Liberal Arts*,
4(2), 65-82. (in Thai).
- จूरรัตน์ พลแสง. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อม
ทางสังคม การบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการและการตัดสินใจ
และการแก้ไขปัญหาของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- Ponsang, J. (2002). **Study on the Relationship between the Social
Environment to Achieve the Task of Development and
Decision-Making, and to Solve the Problem of Adolescents**

- in the Bangkok.** A Master of Science. Bangkok: Ramkhamhaeng University. (in Thai).
- ทิพย์วัลย์ สุทิน. (2540). การลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่น โดยรูปแบบการปรับพฤติกรรมด้วยปัญญา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Sutin, T. (1997). **The Reducing on Aggressive Behavior of Adolescent Students by the Cognitive Behavioral therapy.** A Dissertation of Philosophy in Higher Education. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai).
- ทัศน ทวีคุณ. (2552). พฤติกรรมรุนแรงในวัยรุ่น. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 23(1), 1-26.
- Taweekoon, T. (2009). Violent Behavior in Adolescents. **Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing**, 23(1), 1-26. (in Thai).
- ธนาวรรณ วัฒนสิทธิ์. (2551). ประสบการณ์และการจัดการอารมณ์โกรธของวัยรุ่นในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนภาคใต้. สารนิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Wattanasit, T. (2008). **The Experience and Emotions of Anger Management for Adolescents in the Department of Juvenile Observation and Protection in Southern.** A Master of Nursing Science (Mental health and Psychiatric Nursing). Songkhla: Prince of Songkla University. (in Thai).
- นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ. (2553). การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2553, สืบค้นจาก [http:// www.noviolenceinschools.net/webboard/viewtopic.php?](http://www.noviolenceinschools.net/webboard/viewtopic.php?)

Chinlumprasert, N. (2008). **Development of a Database System and Synthesis of Research on Violence in Thai Society**. Retrieved May 25, 2010, from <http://www.noviolenceinschools.net/webboard/viewtopic.php?> (in Thai).

ประคอง กรรณสูต. (2542). สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล.

Karnasoot, P. (1999). **Statistics for data analysis in behavioral science**. (3rd ed.). Bangkok: Jaroenpol. (in Thai).

พรดี ลิมปรัดนากร. (2547). ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้การเสริมสร้างทักษะชีวิตด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่มีต่อทักษะชีวิตในการป้องกันพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา สุขศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Limparatanakorn, P. (2004). **The Effect of Health Education Program by Education of Life Skills Participatory Learning on Violent Behavioral Prevention of Seventh Grade Student's**. A Master of Education Program in Health Education. Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai).

วิไลรัตน์ แยมจ้อหอ. (2550). กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและสังคมของกลุ่มแกนนำเยาวชน ตำบลลำสินธุ์กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชา สิ่งแวดล้อมศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Yamchoho, W. (2007). **The development of learning processes for developing social and life skills of a core-team youth group in Lamsin sub-district, Sri Nakharin Branch-District, Phatthalung Province**. A Master of Science in Environmental Education. Songkhla. Prince of Songkla University. (in Thai).

ศยมณ เชื้อเจริญศักดิ์. (2547). การศึกษาเปรียบเทียบทักษะชีวิตด้านทักษะ
พิสัยของวัยรุ่นตอนต้น ใน กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการอบรม
เลี้ยงดูแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขา
จิตวิทยาพัฒนาการ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Cheujareonsak, S. (2004). **A Comparative study of the Cognitive Domain among Preadolescence and Adolescence Who are Cared Difference in Bangkok.** A Master of Science of Developmental Psychology. Bangkok: Ramkhamhaeng University. (in Thai).

สมจิต หนูเจริญกุล. (2544). การดูแลตนเอง: ศาสตร์และศิลปะทาง
การพยาบาล. กรุงเทพฯ: วี.เจ. พรินติ้ง.

Hanucharunkul, S. (2001). **Self-Care: Science and Art of Nursing.** Bangkok: V.J. Printing.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2554). อาชญากรรม และการทำร้ายร่างกาย.
สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2554, สืบค้นจาก <http://www.police.go.th/policenews/show.&cat=BD&id=1>.

Royal Thai Police Headquarters. (2011). **Crime and Violent.** Retrieved May 18, 2011 from www.police.go.th/policenews/show.&cat=BD&id=1. (in Thai).

สมเกียรติ ฤกษ์แก้ว. (2548). ประสิทธิภาพของกิจกรรมกลุ่มต่อความรับผิดชอบ
ต่อสังคมของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Toongkaew, S. (2005). **The Effect of Using Group Activities on Social Responsibility of Sixth Grade Student's.** A Master of Education Program, Naresuan University. (in Thai).

Buss A.H. & Perry M. (1992). The Aggression Questionnaire. *J. Pers Soc. Psychol*, 63, 452-459.

- Callaghan D.M. (2005). Basic Conditioning Factors' Influences on Adolescents' Healthy Behaviors, Self-efficacy, and Self-Care. **Pediatr Nurs**, 31, 91-95.
- Cohen J. (1988). **Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences**. New Jersey: L. Erlbaum Associates.
- Farrell A.D., & et al. (2001). Development and Evaluation of School-Based Violence Prevention Programs. **J. Clin Child Psychol**, 30, 207-220.
- Fields A.S. & McNamara R.J. (2003). **The Prevention of Child and Adolescent Violence: A review**. Aggression Violent Behavior Journal. 8: 61-91.
- Kirk, R.E. (1995). **Experimental Design: Procedures for the Behavioral Sciences**. (3rd ed.). California: Brooks/Cole Publishing Company.
- Lutzker J.R. (2006). **Preventing Violence: Research and Evidence-Based Intervention Strategies**. American Psychological Association: Washington, DC.
- Orem D.E. (2001). **Nursing: Concepts of Practice** (6th ed.). St. Louis (MO): Mosby.
- Polit D.F., Beck C.T. (2004). **Nursing Research: Principles and Methods**. (7th ed.). Philadelphia (PA): Lippincott.
- Thomas S.P., Smith H. (2004). School Connectedness, Anger Behaviors, and Relationships of Violent and Nonviolent American Youth. **Perspect Psychiatr. C**, 40, 135-148.
- Vineekam K., Wandee S., Isalamalai S, Weiss, S.J. (2012). The Development and Effectiveness of a Violence Prevention Program for Thai High School Adolescents. **Pacific Rim International Journal**

of Nursing Research, 16(3), 236-249.

Vineekarn K., Wandee S., Isalamalai S, Kools S. (2008). Perspectives of Adolescents, Peers, Parents, and Teachers on Youth Violence.

Self Care Depend Care Nurs, 17(1), 21-28.

Vineekarn K., Wandee S., Purnell, M.J. (2012). Thai Adolescents and Social Responsibility: Overcoming Violence in Schools and Creating Peace. **Research on Humanities and Social Sciences**, 2(11), 178-187.

World Health Organization. (2006). **Preventing Violence: A Guide to Implementing the Recommendations of the World Report on Violence and Health**. Retrieved July 5, 2006, from <http://whqlibdoc.who./publications/2004/.pdf>.